

معیارهای تعیین غرامت آسیب بدنی در انواع بیمه

مدرس:
فرهاد عظیمی

فرهاد عظیمی

➤ بنیانگذار شبکه اجتماعی بیمه (شاب) Sib.Social

➤ دکترای حرفه‌ای مدیریت از دانشگاه تهران.

➤ کارشناس رسمی دادگستری در امور بیمه.

➤ معاون فنی شرکت ایرانیان پوشش

تعریف زیان

عبارت است از هرگونه کاهش در دارایی، از بین رفتن تمام یا بخشی از حقوق مالی، صدمه به تمامیت جسمانی یا روانی و یا محرومیت از منافع مسلم و قانونی که به شخص (حقیقی یا حقوقی) وارد می‌شود.

انواع زیان

الف) زیان مالی یا فیزیکی: **Property / Material Damage**

تلف، تخریب، نقص یا دگرگونی فیزیکی در اعیان اموال (مانند سوختن ساختمان، آسیب بدنه خودرو، شکست ماشین آلات).

ب) زیان جانی / بدنی: **Bodily Injury / Personal Injury**

صدمات وارده به جسم، سلامت روان یا حیات انسان؛ شامل قطع عضو، فوت، شکستن دست یا پا.

ج) زیان معنوی: **Moral / Non-pecuniary Damage**

جریحه دار شدن عواطف، آبرو، اعتبار تجاری یا درد و رنج ناشی از حادثه که مستقیماً وجه عینی مادی ندارد اما در برخی شاخه‌ها یا نظام‌های حقوقی قابل تقویم به مال است.

انواع زیان

تعریف خسارت

واژه خسارت در ادبیات تخصصی کاربردی دوگانه دارد؛ خسارت هم به معنای «تاوان و مبلغ جبرانی» به کار می‌رود. هم به معنای «آسیب فیزیکی/عینی».

خسارت در **معنای اول** همیشه مالی است. زیرا تاوانِ زیان وارد به دیگری است و برای جبران آن زیان به زیاننده پرداخت می‌شود و یا مبلغی است که نه به منظور جبران، بلکه صرفاً بابت ورود زیان به وی پرداخت می‌شود.

زیان یا خسارت

در ادبیات بیمه کشور ما

بیشتر مواقع به اشتباه

واژه «خسارت» به جای واژه «زیان» به کار می رود.

ما نیز برای سادگی درک بحث به ناچار از این رویه تبعیت نموده ایم.

Property / Financial Loss

خسارت مالی

ACV = Depreciated Value
RCV = ACV + Depreciation
Salvage Value = Remaining Value

$$V = l \times w \times h$$

$$A = 2(lw + lh + wh)$$

$$PV = \frac{FV}{(1+r)^n}$$

Bodily Injury / Human Life Loss

خسارت جانی

Human Life is Priceless
Not a Number. Not a Formula.

بازگرداندن بیمه‌گذار به وضعیت بلافاصله پیش از حادثه

قبل از حادثه

بعد از حادثه

قطعات آسیب‌دیده:

جک سیلندر هیدرولیک

+

شیلنگ‌ها

+

پین و بوش‌ها

هزینه‌های بازسازی:

قطعات یدکی

+

اجرت تعمیر

+

روغن هیدرولیک

مبلغ خسارت = هزینه برآوردشده تعمیرات

پرداخت طبق شرایط
بیمه‌نامه CPM

هدف:
اعاده وضعیت عملیاتی
دستگاه

فرمول:

بازگرداندن بیمه‌گذار
به وضعیت قبل از
حادثه

اصل محاسبه خسارت مالی:

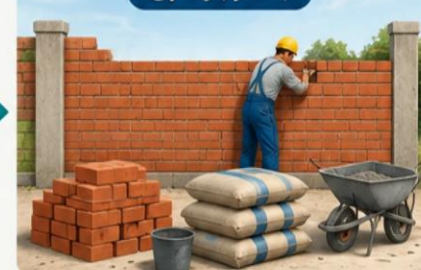
بازگرداندن بیمه‌گذار به وضعیت بلافاصله پیش از حادثه

مثال: دیوار ۲۱ × ۱۰۲ متر

قبل از حادثه

بعد از بازسازی

هزینه‌های بازسازی: آجر + سیمان + دستمزد کارگر

آجر

+

سیمان

+

دستمزد کارگر

مبلغ خسارت = هزینه برآوردشده بازسازی

پرداخت تمام یا بخشی از خسارت،
طبق شرایط بیمه‌نامه

هدف: اعاده وضعیت پیش از حادثه

خسارت جانی؛ فراتر از فرمول تعمیر

برای خسارت جانی نمی‌توان از فرمول بازسازی اموال استفاده کرد

جان انسان قابل
قیمت‌گذاری نیست

همیشه امکان بازگرداندن
فرد آسیب‌دیده به وضعیت
پیش از حادثه وجود ندارد

در خسارت‌های جانی،
موضوع فقط هزینه درمان
نیست؛ کرامت و سلامت
انسان در میان است

فرموال؟؟؟

گاهی
بازگرداندن فردی که
دچار یک آسیب
بدنی شده به
وضعیت قبل از
حادثه، امکانپذیر
نیست.

انواع خسارت‌های جانی

تفاوت خسارت جانی و مالی

جان انسان

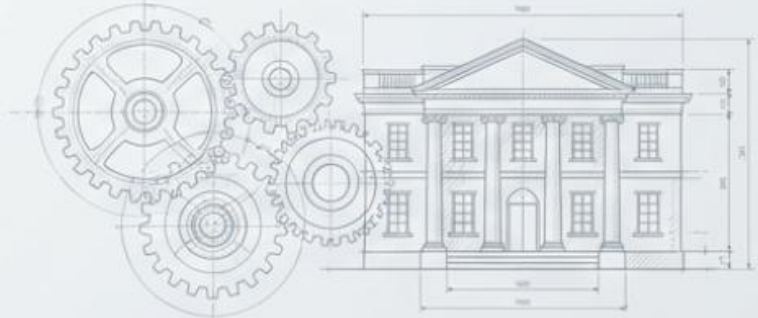
بی‌بدیل و غیرقابل قیمت‌گذاری

جان انسان قابل قیمت‌گذاری ذاتی نیست و اعاده وضع به حالت سابق در آسیب‌های بدنی غالباً غیرممکن است. معادلات مهندسی اینجا کارایی ندارند.

اموال

جبران‌پذیر و قابل اندازه‌گیری

ارزش واقعی روز (ACV) = هزینه نوی مال - استهلاک

هزینه جایگزینی (RCV) = هزینه خرید/احداث مجدد

ارزش اسقاط (Salvage) = بهای بازار دست‌دوم

Classification and Categories of Insurance

انواع و طبقه‌بندی بیمه

انواع بیمه

بیمه خسارتی (Indemnity)

هدف، بازگرداندن دقیق زیان دیده به وضعیت قبل از حادثه است. میزان زیان کاملاً قابل محاسبه است.

مثال: باربری، آتش سوزی، مهندسی

بیمه غرامتی / سرمایه‌ای (Benefit)

امکان محاسبه دقیق زیان یا اعاده وضع وجود ندارد. طرفین روی یک مبلغ مقطوع و از پیش تعیین شده تعیین شده توافق می‌کنند.

مثال: عمر، حوادث اشخاص

انواع بیمه بر اساس قانون بیمه

ماده ۱ - بیمه عقدی است که به موجب آن یک طرف تعهد می کند در ازاء پرداخت وجه یا وجوهی از طرف دیگر در صورت وقوع یا بروز حادثه:

➤ خسارت وارده بر او را جبران نموده ««««« بیمه خسارتی

➤ یا وجه معینی بپردازد. ««««« بیمه غرامتی

انواع بیمه

بیمه خسارتی (Indemnity)

هدف، بازگرداندن دقیق زیان دیده به وضعیت قبل از حادثه است. میزان زیان کاملاً قابل محاسبه است.

مثال: باربری، آتش سوزی، مهندسی

بیمه غرامتی / سرمایه‌ای (Benefit)

امکان محاسبه دقیق زیان یا اعاده وضع وجود ندارد. طرفین روی یک مبلغ مقطوع و از پیش تعیین شده تعیین شده توافق می‌کنند.

مثال: عمر، حوادث اشخاص

Classification and Categories of Insurance

انواع و طبقه‌بندی بیمه

1

Life vs. Non-Life Insurance
بیمه زندگی و غیرزندگی

2

Property, Liability, and Persons
اموال، مسئولیت و اشخاص

3

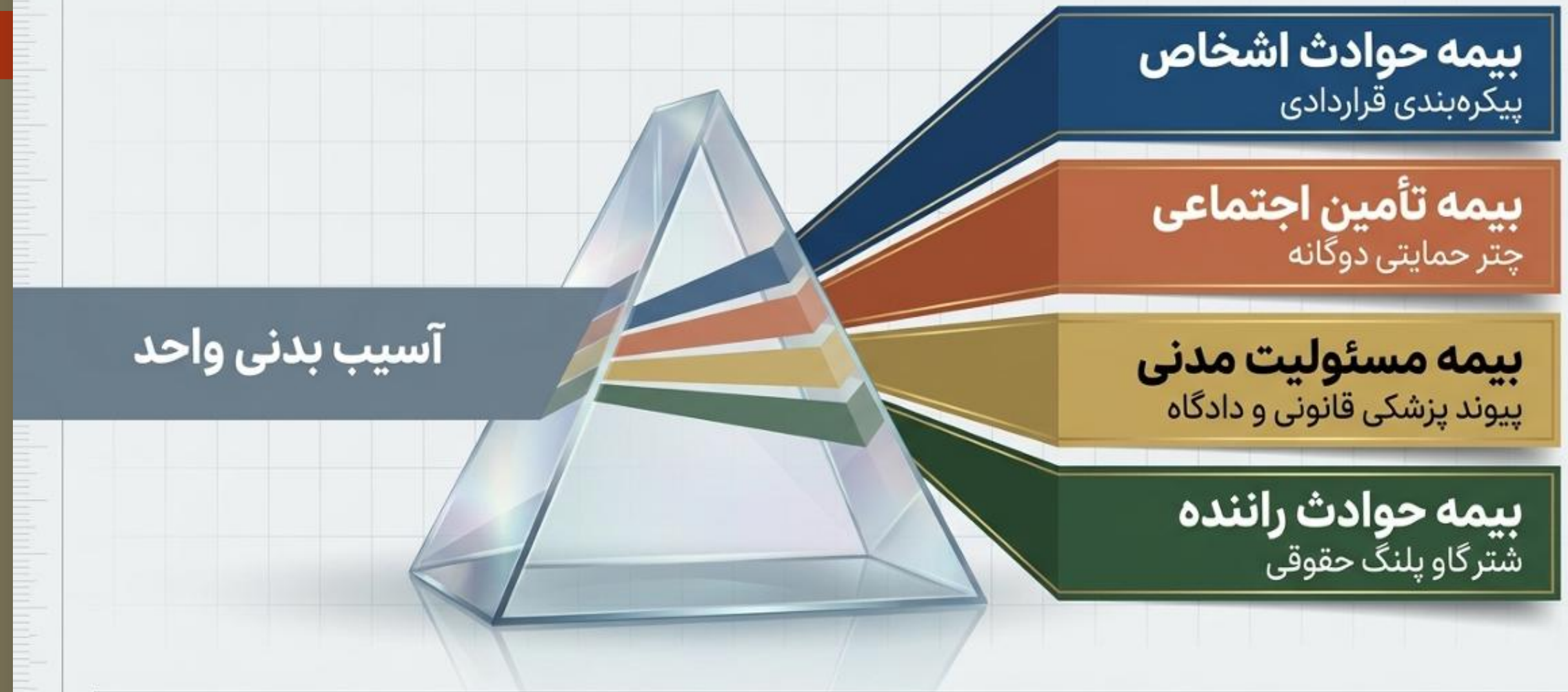
Marine vs. Non-Marine Insurance
بیمه دریایی و غیر دریایی

هر گردی گردو نیست!

حضور جان انسان لزوماً به معنای غرامتی بودن بیمه‌نامه نیست.

انواع بیمه‌ها با پوشش خسارت بدنی

رفتار سیستم بیمه‌ای ایران در برابر یک آسیب کاملاً یکسان، از پرداخت سرمایه مقطوع تا مستمری مادام‌العمر و دیه قانونی در نوسان است.

بیمه حوادث اشخاص

وقوع حادثه تحت پوشش

پیامد حادثه: فوت یا نقص عضو

باید ناشی از حادثه
باشد، نه بیماری

نقص عضو دائم کلی

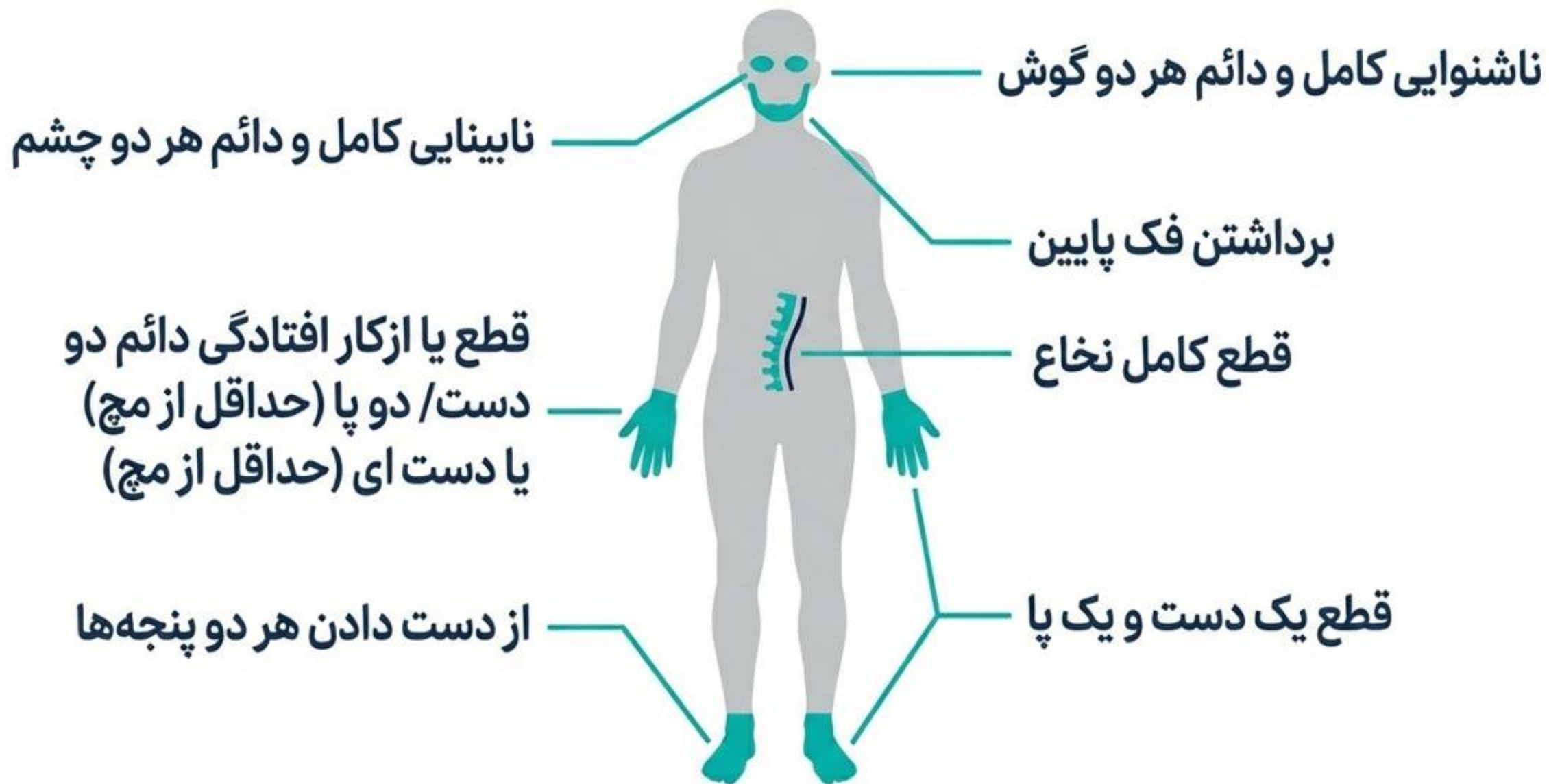
غرامت = ۱۰۰٪ سرمایه بیمه‌نامه

نقص عضو دائم جزئی

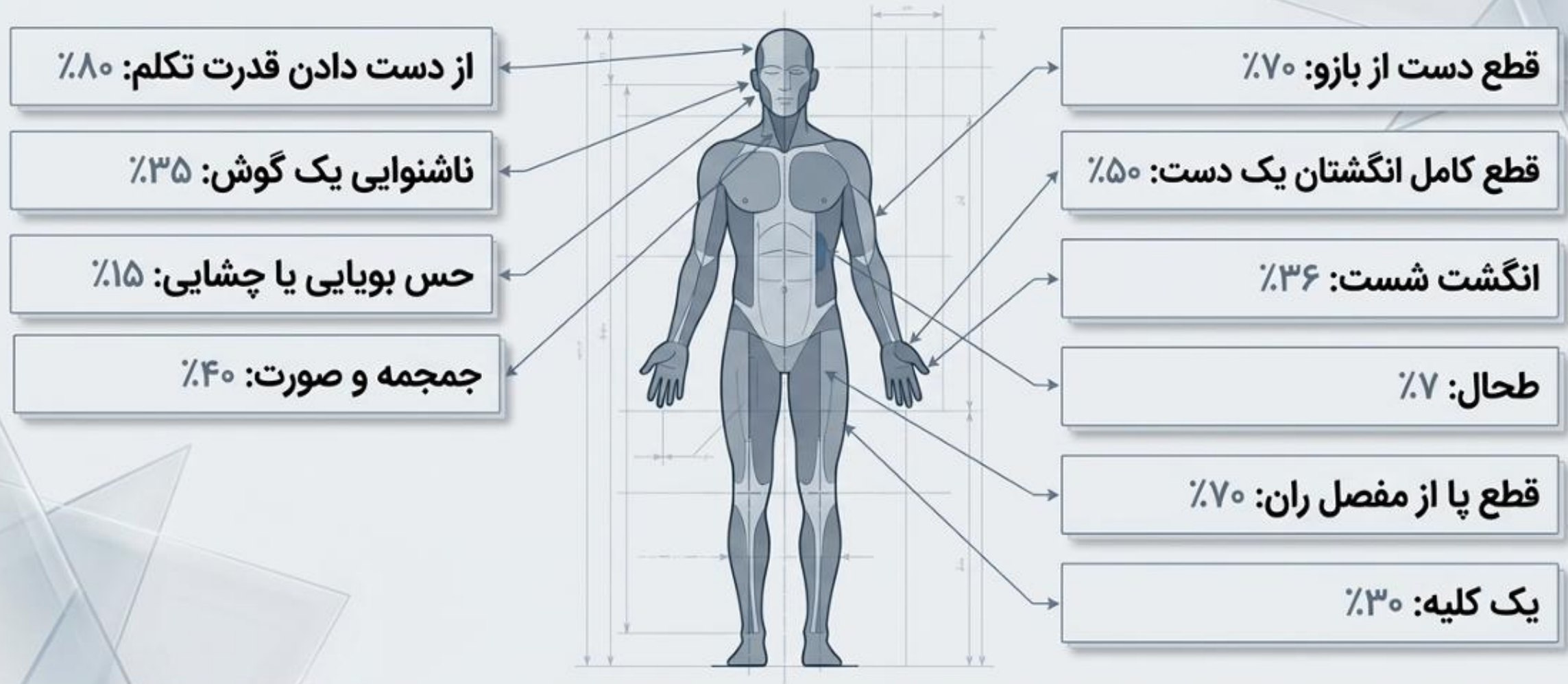
غرامت = درصدی از سرمایه

بر اساس جدول آیین‌نامه ۸۴ شورای عالی بیمه.

نقص عضو دائم کلی

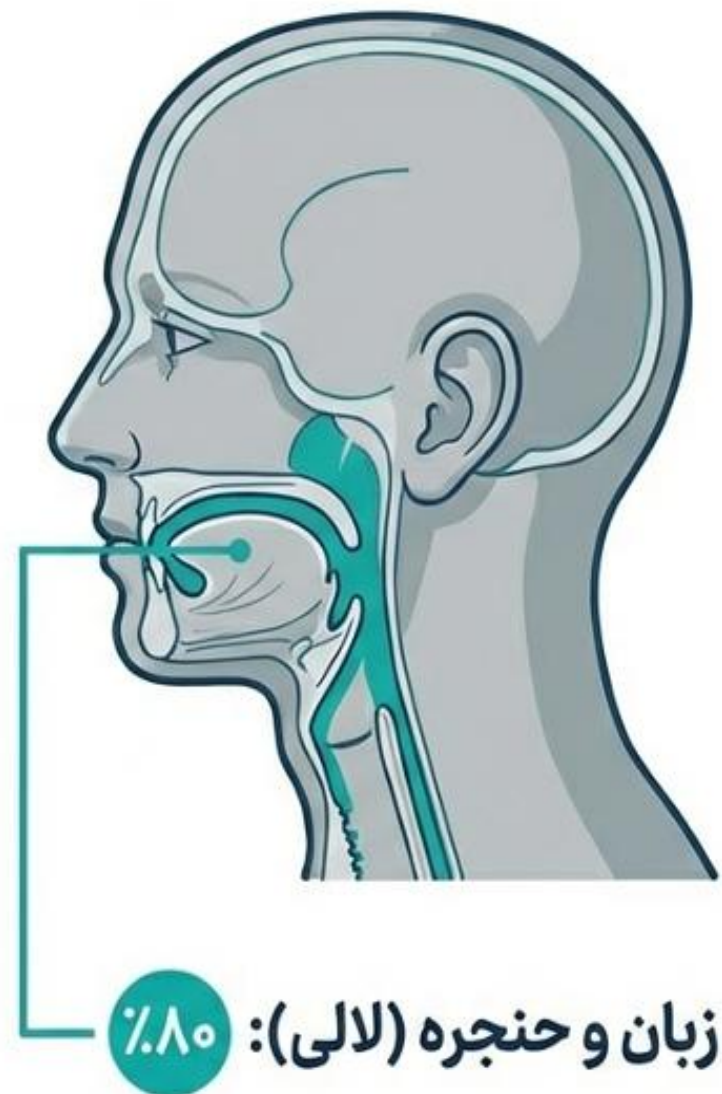
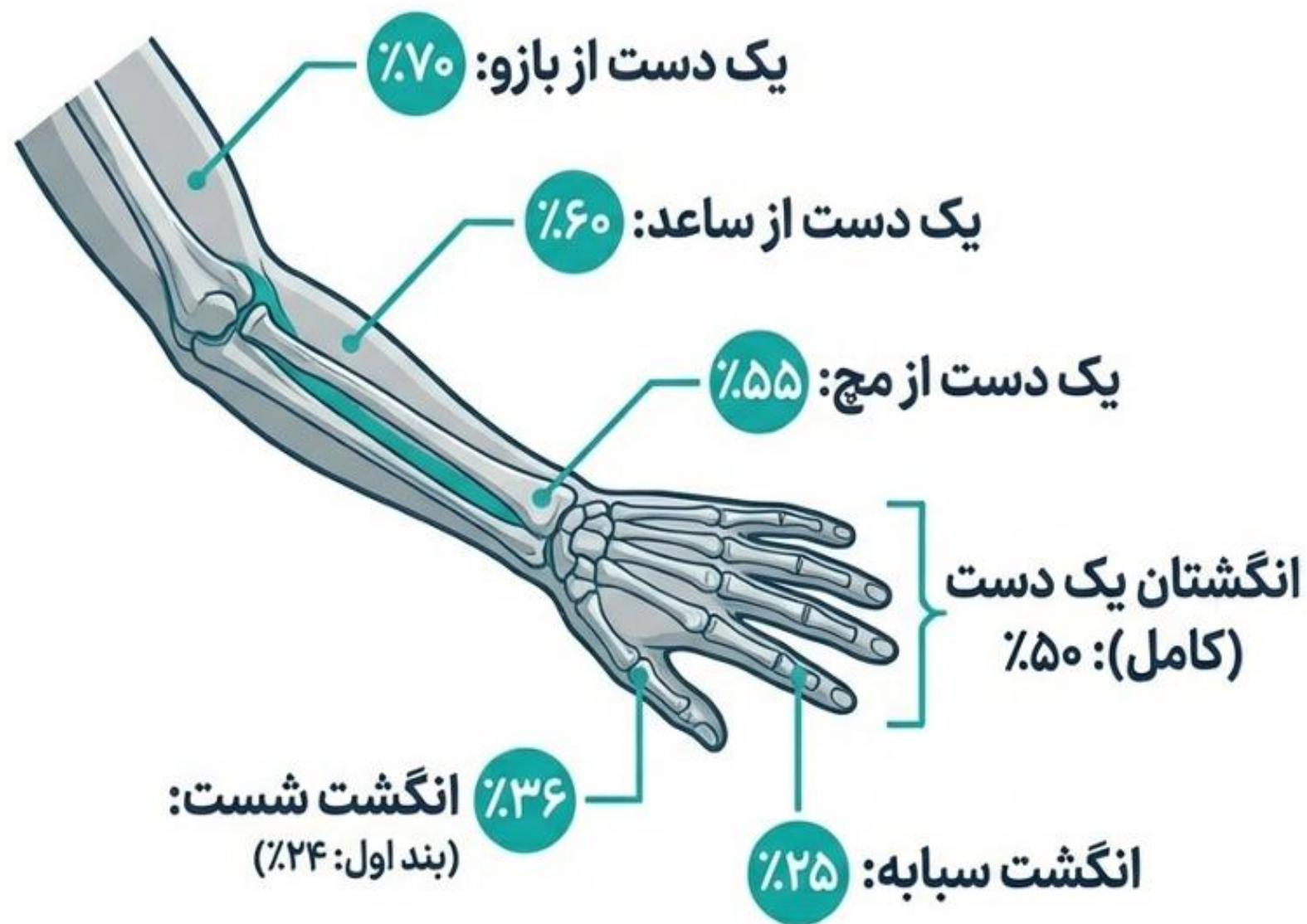

غرامت نقص عضو دائم جزئی

سقف تعهد انگشتان یک دست: حداکثر ۵۰٪. قطع تمام انگشتان دو دست: حداکثر ۸۰٪.

غرامت نقص عضو دائم جزئی

جدول غرامت نقص عضو جزئی

۱۰	از دست دادن لاله گوش	۱۳
۱۵	از دست دادن حس بویایی	۱۴
۱۵	از دست دادن حس چشایی	۱۵
۱۶	غرامت نقص عضو سایر اعضای سر (جمعیه) و صورت از حداکثر ۴۰ درصد سرمایه بیمه تجاوز نخواهد کرد.	
۳۰	یک کلیه	۱۷
۷	طحال	۱۸
۵	بیضه	۱۹
۲۰	سایر اعضای داخل بدن به تشخیص پزشک معتمد بیمه گر	

پ- در موارد غیر از بندهای الف و ب فوق، نقص عضو و از کار افتادگی دائم اعم از کلی یا جزئی و همچنین میزان غرامت مربوط با نظر پزشک معتمد بیمه گر تعیین می گردد.

در هر حال حداکثر تعهد بیمه گر بابت مجموع نقص عضو انگشتان هر دست از ۵۰ درصد سرمایه بیمه شده تجاوز نخواهد کرد و در صورتی که مجموع انگشتان هر دو دست قطع و یا از کار افتاده دائم گردد حداکثر معادل ۸۰ درصد سرمایه بیمه قابل پرداخت خواهد بود.

۶	فقدان دندانها حداکثر	۲۸
۷	از کار افتادگی دائم و کامل یا قطع یک پا از مفصل ران	۷۰
۸	از کار افتادگی دائم و کامل یا قطع یک پا از ساق	۶۰
۹	از کار افتادگی دائم و کامل یا قطع یک پا از مچ	۵۵
۱۰	از کار افتادگی دائم و کامل یا قطع انگشتان پا	۳۰
۱۰/۱	شست پا	۱۰
۱۰/۲	هر یک از سایر انگشتان	۵
۱۱	نابینا شدن یک چشم (در صورتی که بیمه شده قبل از حادثه از بینایی کامل یک چشم محروم بوده باشد درصد نقص عضو نابینا شدن چشم دیگر ۸۰ درصد خواهد بود).	۵۰
۱۲	از دست دادن شنوایی یک گوش (در صورتی که بیمه شده قبل از وقوع حادثه مشمول بیمه از شنوایی کامل یک گوش محروم بوده باشد درصد نقص عضو ناشنوا شدن گوش دیگر ۶۵ درصد خواهد بود).	۳۵

۱	از دست دادن قدرت و توانایی حرف زدن (لالی) اعم از کار افتادگی دائم و کامل حنجره یا قطع زبان	۸۰
۲	از کار افتادگی دائم و کامل یا قطع یک دست از بازو	۷۰
۳	از کار افتادگی دائم و کامل یا قطع یک دست از ساعد	۶۰
۴	از کار افتادگی دائم و کامل یا قطع یک دست از مچ	۵۵
۵	از کار افتادگی دائم و کامل یا قطع کامل انگشتان هر دست	۵۰
۵/۱	انگشت شست	۳۶
۵/۲	بند اول شست	۲۴
۵/۳	سبابه	۲۵
۵/۴	بند اول سبابه	۱۲
۵/۵	بند اول و دوم سبابه	۲۰
۵/۶	هر یک از دو انگشت میانه	۱۵
۵/۷	انگشت کوچک	۱۰

بیمه تامین اجتماعی

انواع پرداخت‌های تامین اجتماعی به زیان‌دیده

نوع تعهدات	توضیح
الف: هزینه های درمان	هزینه های معالجه درمانی
ب: هزینه های تعهدات کوتاه مدت	غرامات دستمزد پرداخت شده توسط سازمان در رابطه با حادثه ناشی از کار و یا بروز بیماری حرفه ای
ج: هزینه های تعهدات بلند مدت	غرامت مقطوع نقص عضو
	مستمری از کارافتادگی جزئی
	مستمری از کارافتادگی کلی
	مستمری بازماندگان

مستمری از کار افتادگی کلی

درصد از کار افتادگی	عنوان	استحقاق
$X \geq 66\%$	ازکارافتاده کلی	بدون درنظر گرفتن مدت پرداخت حق بیمه استحقاق دریافت مستمری ازکارافتادگی کلی ناشی از کار را خواهد داشت.

محاسبه:

میزان مستمری ماهانه ازکارافتادگی کلی ناشی از کار عبارت است از یک سی و پنجم درصد یا حقوق متوسط بیمه شده ضرب در سنوات پرداخت حق بیمه مشروط بر اینکه این مبلغ از پنجاه درصد مزد یا حقوق متوسط ماهانه او کمتر و از صد درصد آن بیشتر نباشد. در مورد بیمه شدگانی که دارای همسر بوده یا فرزند یا پدر یا مادر تحت تکفل داشته باشند و مستمری استحقاقی آنها از شصت درصد مزد یا حقوق متوسط آنها کمتر باشد علاوه بر آن معادل ده درصد مستمری استحقاقی به عنوان کمک، مشروط بر آنکه جمع مستمری و کمک از (۶۰٪) تجاوز نکند پرداخت خواهد شد.

مستمری از کار افتادگی جزئی

درصد از کار افتادگی	عنوان	استحقاق
$33\% < X < 66\%$	ازکارافتاده جزئی	مستمری ازکارافتادگی جزئی ناشی از کار پرداخت خواهد شد.
محاسبه:		
میزان مستمری عبارت است از حاصل ضرب درصد ازکارافتادگی در مبلغ مستمری ازکارافتادگی کلی استحقاقی که طبق ماده ۷۲ قانون تعیین می گردد.		

غرامت مقطوع نقص عضو

درصد از کار افتادگی	عنوان	استحقاق
$10\% < X < 33\%$	نقص عضو	استحقاق دریافت غرامت نقص مقطوع را خواهد داشت.
محاسبه:		
میزان این غرامت عبارت است از سی و شش برابر مستمری استحقاقی مقرر در ماده ۷۲ این قانون ضرب در، درصد ازکارافتادگی.		

طیف ازکارافتادگی

۱۰٪ تا ۳۳٪

۳۳٪ تا ۶۶٪

۶۶٪ و بیشتر

Zone 1

Zone ۲

Zone ۳

غرامت نقص عضو مقطوع

مستمری ازکارافتادگی جزئی

مستمری ازکارافتادگی کلی

۳۶ × مستمری استحقاقی ×
درصد ازکارافتادگی

درصد ازکارافتادگی × مستمری کامل

(۱/۳۵) متوسط مزد × سنوات پرداخت.
(حداقل ۵۰٪، حداکثر ۱۰۰٪ متوسط حقوق).
۱۰٪+ حق عائله‌مندی.

مرزهای درصد، سرنوشت مالی کارگر را از یک پرداخت موقت تا حقوق مادام‌العمر تغییر می‌دهند.

غرامت دستمزد

هزینه های تعهدات کوتاه مدت :

در مواردی که قصور کارفرما محرز می باشد لازم است تمامی غرامات دستمزد پرداخت شده توسط سازمان در

رابطه با حادثه ناشی از کار و یا بروز بیماری حرفه ای در اجرای ماده 66 قانون لحاظ شود. □

هزینه‌های درمان بیماری

پس از محرز شدن وقوع حادثه ناشی از کار یا بروز بیماری حرفه ای به موجب عدم رعایت مقررات حفاظت فنی

و بهداشتی لازم از طرف کارفرما یا نمایندگان وی ، خسارات و هزینه های وارده به سازمان در خصوص درمان

تعیین و برای وصول از کارفرما پیگیری می شود.

بیمه تأمین اجتماعی: ماهیت دوگانه

ماهیت خسارتی

هزینه معالجه درمانی

هزینه دستمزد ایام بیماری

بازگرداندن کارگر به چرخه کار و جبران دقیق زیان مالی.

ماهیت غرامتی

غرامت مقطوع نقص عضو

مستمری از کارافتادگی

مستمری بازماندگان

حمایت بلندمدت بر اساس درصدهای کمیسیون پزشکی.

بیمہ مسئولیت

بیمه مسئولیت مدنی: پیوند پزشکی و قضاوت

احراز مسئولیت

حادثه تحت پوشش رخ داده و مسئولیت بیمه‌گذار بیمه‌گذار (کارفرما، پزشک و...) اثبات می‌شود.

پزشکی قانونی

نوع و شدت تمامی آسیب‌های وارد شده به شخص ثالث دقیقاً ارزیابی و نقشه‌برداری می‌شود.

دادگاه و شرع

صدور رأی بر مبنای:
- دیه: مقادیر ثابت و مندرج در قانون مجازات اسلامی.
- ارش: درصدی متناسب برای آسیب‌های بدون مقدار، تعیین شده توسط کارشناس.

⚠ هشدار: هیچ ارتباطی میان ارقام دیه/ارش با جداول آیین‌نامه ۸۴ یا تأمین اجتماعی وجود ندارد!

جدول دیات مقدر

مبنای محاسبه دیه در قانون مجازات اسلامی

نوع آسیب 	درصد دیه %	ماده قانونی
کشتن (قتل عمد) 	۱۰۰٪	ماده ۲۸۱
کشتن (قتل شبه عمد) 	۷۵٪	ماده ۲۸۲
کشتن (قتل خطایی) 	۵۰٪	ماده ۲۸۳
از کار افتادن کامل یک عضو 	۱۰۰٪	ماده ۲۹۲
از کار افتادن جزئی یک عضو 	۵۰٪	ماده ۲۹۳
کاهش بینایی هر چشم 	۳۰٪	ماده ۲۹۴
از بین رفتن شنوایی هر گوش 	۲۰٪	ماده ۲۹۵
از کار افتادن گفتار 	۱۰٪	ماده ۲۹۶
از بین رفتن حس بویایی 	۵٪	ماده ۲۹۷
جراحات های سطحی (درد و رنج) 	۱٪	ماده ۲۹۸

اگر کسی باعث آسیب بدنی دیگری شود، دادگاه پس از کسب نظر پزشکی قانونی، مقصر را به پرداخت دیه و ارزش محکوم می کند.

بیمه حوادث راننده

حوادث راننده مسبب: شتر گاو پلنگ حقوقی!

گذشته

ارزیابی کاملاً مبتنی بر بیمه حوادث اشخاص (آیین نامه ۸۴). با سقف سرمایه محدود.
با سقف سرمایه محدود.

گذار موقت

رأی وحدت رویه: الزام به محاسبه بر اساس دیه و ارش، اما حفظ سقف سرمایه
بیمه نامه حوادث.

وضعیت فعلی

پوشش کامل معادل دیه. راننده مقصر قیقاً
مانند شخص ثالث (زیان دیده) رفتار می شود!

"حاتم طائی شدن آسان بود" انگار مسبب حادثه از خودش شکایت می کند، خود را به
دیه محکوم می کند و مبلغ را از بیمه گر می گیرد!

راهنمای جامع محاسبه غرامت آسیب‌های بدنی در انواع بیمه

تبیین تفاوت‌های کلیدی در معیارهای محاسبه خسارت جانی و رفع باورهای غلط درباره بیمه‌های غرامتی و خسارتی.

۱. طبقه‌بندی بنیادین: خسارتی در برابر غرامتی

بیمه غرامتی (Benefit)

پرداخت مبلغی مقطوع و توافق‌شده، زیرا جان انسان قابل قیمت‌گذاری نیست (مانند بیمه عمر).

باور اشتباه:

«هر بیمه جانی، غرامتی است»
برخی بیمه‌های مرتبط با جان انسان (مثل درمان یا مسئولیت) ماهیت خسارتی دارند.

بیمه خسارتی (Indemnity)

هدف جبران دقیق زیان مالی و بازگشت به وضعیت قبل از حادثه است (مانند بیمه درمان).

۲. مقایسه روش‌های محاسبه در ۴ رشته اصلی

بیمه حوادث راننده

مبنای محاسبه خسارت بدنی:
قانون مجازات اسلامی (دیه و ارش)
نوع پرداخت: وجه نقد (دیه)

محاسبه بر اساس دیه و ارش قانونی تعیین شده توسط قوه قضائیه.

بیمه مسئولیت مدنی

مبنای محاسبه خسارت بدنی:
قانون مجازات اسلامی (دیه و ارش)
نوع پرداخت: وجه نقد (دیه)

محاسبه بر اساس دیه و ارش قانونی تعیین شده توسط قوه قضائیه.

بیمه تأمین اجتماعی

مبنای محاسبه خسارت بدنی:
درصد از کارافتادگی و حقوق متوسط
نوع پرداخت: مستمری یا غرامت

پرداخت مستمری یا غرامت بر پایه حقوق، سنوات و درصد از کارافتادگی (۱۰٪ تا ۶۶٪+).

بیمه حوادث اشخاص (آیین‌نامه ۸۴)

مبنای محاسبه خسارت بدنی:
قراردنامه ۸۴ (درصد نقص عضو)
نوع پرداخت: سرمایه مقطوع

پرداخت بر اساس درصدهای ثابت از سرمایه قراردادی برای نقص عضوهای دائم.

جدول مقایسه

حوادث راننده	مسئولیت مدنی	تأمین اجتماعی	حوادث اشخاص	
پزشکی قانونی	پزشکی قانونی	کمیسیون پزشکی	جدول آیین نامه ۸۴	مرجع ارزیابی
دیه کامل قانون مجازات	دیه و ارش مصوب	درصدی از دستمزد کارگر	درصدی از سرمایه توافقی	مبنای محاسبه
دیه مقطوع	دیه مقطوع (دادنامه)	مقطوع + مستمری مادام العمر	سرمایه مقطوع	فرمت پرداخت
ترکیبی	خسارتی	غرامتی	غرامتی صرف	فلسفه غالب

پژوهشکده بیمه برگزار می‌کند

کارگاه آموزشی:

معیار تعیین غرامت آسیب بدنی در انواع بیمه

سخنران:

جناب آقای دکتر فرهاد عظیمی
معاون فنی شرکت ایرانیان پوشش

آدرس برگزاری
<https://trn.irc.ac.ir>

شیوه برگزاری
برخط

ساعت
۰۹:۰۰ الی ۱۱:۰۰

تاریخ برگزاری
سه‌شنبه
۱۴۰۵/۰۷/۰۷

محورهای کارگاه

مقایسه ادبیات مرتبط با آسیب بدنی و معیارهای تعیین غرامت در:

- بیمه‌های مسئولیت
- بیمه حوادث اشخاص
- بیمه تأمین اجتماعی
- بیمه حوادث راننده

به شرکت‌کنندگان
گواهی حضور
اعطا می‌گردد.